

**Suomen anestesia­sairaanhoidajat ry.
Finlands anestesisjukskötarförening rf.
FINLAND**

Landsrapport 2019 - 2020, SASH r.y.

Finlands anestesisjukskötarförening r.f. (Suomen Anestesia­sairaanhoidajat ry.) är en ideell förening grundad 1966. Antalet aktiva medlemmar är 1560 (+50 medlemmar). Totalt har vi 1886 medlemmar. Det är ca. 70 medlemmar färre än 2018. Vi har utelämnat de som inte har betalat medlemsavgiften heller år 2018. Föreningens främsta forum för rekrytering av nya medlemmar är skolningsdagarna. Medlemsavgiften var 25€. Föreningen gav 3500€ till stiftelsen. Stiftelsen delar ut stipendierna.

Styrelsemedlemmarna väljs för ett två års mandat, så att halva styrelsen blir nyvald varje år. Styrelsen består av 7 ledamöten inklusive ordförande. Ordförande är Sari Pyhälä. Inom styrelsen väljs för ett år i gången viceordförande, sekreterare, kassör, medlemssekreterare, huvudredaktör för medlemstidningen Spirium, en web-ansvarig samt en internationell och nordisk kontaktperson. För 2020 valdes kontaktpersonerna (IFNA, ICPAN, NOSAM) från ordinarie styrelsen. Styrelsen har samlats 7 gånger under året 2019. En av gångerna var ett Skype-möte. Från början av året 2020 har styrelsen samlats fyra gånger. Tre av dem var Skype-möten.

Utbildning

Finlands anestesisjukskötarförening r.f. har under en lång tid arbetat för att få en utbildning för anestesisjukskötare i Finland. Efter utbildningsreformen i decennieskiftet 1980-1990 har den sista kursen med anestesisjukskötare (specialjukskötare) fått examen 1994. Efter skolreformen utbildas alla sjukskötare till allmänna sjukskötare (Bachelor of nursing, 210 sp 3,5 år) i yrkeshögskola. En del yrkeshögskolor ordnar fördjupade studier i anestesisjukvård (30 sp) eller perioperativvård (60 sp). Utbildningen kan variera i innehåll och leder inte till examen, automatiskt bättre lön eller högre ställning på arbetsplatsen. Enbart arbetsplatsskolning har alltså samma värde.

Emedan vår utbildning inte ger tillräckliga kunskaper i teori och praktik ställs det stora krav på arbetsplatserna då inlärningstiden tar från veckor till månader innan sjukskötarna kan vara ensamma i enklare operationer och upp till närmare ett år innan de kan jobba ensamma i de mest krävande operationerna.

I höst startade igen fördjupande studier i Lahtis yrkeshögskola. Utbildningen utgår från IFNA:s standard. Lahtis fick IFNA:s ackreditering (första stadiet) för utbildningen på våren. Lahtis yrkeshögskola är Finlands enda yrkeshögskola som har fått ackreditering. Studierna ger inte högre lön eller mer ansvar.

Tillämpning av IFNA standards

Kompetensbeskrivningen för anestesisjukskötare i Finland har uppdaterats år 2014, utgående från IFNA:s standarder. Kompetensbeskrivningen är anpassad till finska förhållanden. Kompetensbeskrivningen finns på vår hemsida både på finska och svenska. Tanken är att vi förnyar våra kompetensbeskrivningar i nära framtiden.

Lön

Grundlönen, utan helg- och kvällstillägg för sjukskötare är ca 2300- 2400€ i månaden beroende på arbetsgivare och ort. Det finns ingen skillnad i grundlön mellan en nyutbildad sjukskötare och en med den gamla utbildningen med ett års fördjupande studier. Högre lön får man av erfarenhetstillägg (antal tjänsteår) eller genom personligt tillägg som baserar sig på extra uppgifter (ansvarsområden) på arbetsplatsen. Med utbildningsreformen (YH) försvann specialsjukskötartiteln. Sjukvårdslärare med magisterexamen i vårdvetenskap har ca 3000€ i månaden i lön.

Nu har vi den situationen i Finland att vi jobbar utan kollektivavtal. Vårt gamla kollektivavtal tog slut 31.3.20. På grund av COVID19-situationen arbetas det som vanligt. Det finns inga möjligheter att göra någon stridsåtgärd. Förhandlarna är långt ifrån varandra.

Arbetskraft

Arbetsituationen för anesthesijsjukskötarna är relativt bra för tillfället. Endast på mindre orter kan det vara svårt att få fast anställning. Framtiden kan dock ändra arbetsmöjligheterna. I Finland är social- och hälsovårdsreformen (SOTE) ännu på paus.

Policy, befordran och marknadsföring

Finland har aktiva sjuksköterskor inom politiken på kommun- och riksnivå.

Aktuella frågor

SASH försöker på olika sätt uppmärksamma våra beslutande organ om bristen på utbildning inom anestesin och att vår utbildning inte är jämställd med våra nordiska grannländer och inte heller med de flesta andra länder i Europa. SASH fortsätter att göra påtryckningar för att få en utbildning för anesthesijsjukskötare (högre YH) för att höja vår kompetens och profil.

Nationella aktiviteter

SASH ordnade 1.-2.10.19 Höstskolningsdagarna (Syysopintopäivät) i Hyvinge på Hotel Sveitsi. Deltagarantalet var 130. Det var en liten besvikelse. Vi hade 30 utställare som var mera än någonsin. Vi tror att det berodde på att sjukvårdsdistrikternas budgivningarna var på gång. Tillsammans med anesthesiologerna kunde vi inte i mars 2020 pga. COVID-19 hålla Vårskolningsdagarna eller den sk. Anestesikursen i Nådendal. Denna kurs är även riktad för medicine studerande.

Föreningen samarbetar med FORNA (Finlands operationssjukskötare rf) och STHY (Finlands intensivvårdsförening). Vi annonserar om varandras skolningar i våra medlemstidningar, websidor och deltar i varandras skolningsdagar för att informera om våra föreningar och verksamhet.

Internationella aktiviteter

Sari Pyhälä, SASH:s internationella kontaktperson har deltagit i IFNAs- webundersökning och Anna Rantanen har deltagit i ICPANs webmöten.

Fackliga aktiviteter, strejk, lagstiftande aktiviteter

Finlands anestesistjukskötarförening deltar inte i fackliga aktiviteter. Föreningen engagerar sig i frågor angående vår utbildning och profession. Det finns ingen ny information om det nya kollektivavtalet. Industriella åtgärder kommer att övervägas först när situationen med COVID-19 har lugnat ner.

Rapport och kommunikation med den nationella organisationen

Frågor och rapporter om nordiskt och internationellt samarbete delges på våra möten. Dessutom finns rapporter om NOSAM- och IFNA- möten på vår websida och i vår medlemstidning Spirium. Spirium utkommer 4 gånger i året och den kan även läsas på vår websida om man är medlem. Vi finns också på Facebook, Instagram och Twitter.

COVID19 i Finland

I samband med koronapandemin stängde Finland större delen av samhället i mitten av mars. Det inkluderade stängning av offentliga skolor, barndagvård, kaféer och restauranger. Restaurangerna har tillåtits sälja take-away mat.

Skolor och barndagvård har öppnats igen i mitten av maj. Restauranger och kaféer öppnar i början av juni. Rekommendationer har getts för de äldre att stanna hemma, hålla avstånd till andra och bra handhygien.

Hälsomyndigheterna arbetar aktivt för att testa människor. När testkapaciteten har ökat testas nu människor med ännu mindre symtom. Det finns 6568 personer som insjuknat och 306 dödsfall har rapporterats. Kapaciteten på sjukhus och intensivvården har än så länge varit tillräcklig.

Det har varit utmaningar med att få tillräckligt med skyddsutrustning i vissa delar av landet och särskilt i vissa vårdinrättningar. Situationen med skyddsutrustning är fortfarande utmanande, även om antalet patienter i Finland har varit lägre än vad man trodde i de värsta uppskattningarna.

Markus Sjögren,
nordisk kontaktperson för SASH